

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-ter 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8

Iparpártolás.

Állandóan erről beszélünk, állandóan ezt keveseljük. Kifogásoljuk azt, hogy a kormány a hazai kézműves ipar fejlesztése érdekében nem tesz olyan intézkedéseket, melyek az érdekeltéssel egyetemesen az ipar fejlődését biztosítani tudnák.

Nemcsak panasz ez, hanem jogos követelés is. A magyar ipar ugyanis hosszú évszázadokon keresztül el volt nyomva. Károly, Mária Terézia, József és az utána következő uralkodók ugyanis Magyarországon ezzel hajtották be a közzetett adókat. A rendi uralom alatt a nemezek adófizetésére nem voltak kötelezhetők. Arról pedig, hogy az ország hozzájárulását megszavazzák — bár nem roltuk volt szó — hajlandók nem voltak. Az adóterhek emelése ellen egyértelműen állást foglaltak, az tehát az uralkodóknak nem sikerült olyan mértékre emelni, amint az osztrák örökös tartományokban volt. Az uralkodóknak szükségük volt nagyobb adóra. A nagy háborúk temérdek költségeket igényeltek. Azt valahonnan elő kellett teremteni. Előteremtették tehát az osztrák örökös tartományokból. Azoknak az adóját olyan magasra emelték fel, hogy pótolta az elmaradt magyar adót is. Hogy azonban ezt el is bírja, segítettek rajtuk. Az ipart ott fejlesztették, nálunk viszont elnyomták. Megakadályozták azt, hogy az ország saját szükségletének fedezésére elegendős iparcikket termelhesen. Rákényszerítették arra, hogy osztrák portékát vásároljon. A magyar ipar meg csak pangott, vérszegény volt, a fejlődésre képtelen volt.

Amikor aztán az elmúlt században olyan hatalmas erővel indult meg az építőmunka országszerte, amikor az ország nagyjai egyértelműen az ipar fejlesztése mellett foglaltak állást és azt követelték, akkor kezdődött először is az iparnak, az iparüzési jognak szabályozása, később pedig az ipar fejlesztése ügyében törvények alkotása. Ekkor kezdődött meg a magyar ipar renaissance-a és pár évtized alatt olyan nivóra emelkedett az országban, hogy bátran felvehette sok tekintetben a versenyt a külföld áruival.

Ez azonban még nem elegendő. Ha az ipar tud produkálni, akkor nem szabad rögtön megállni. Tovább kell haladni és lépésről-lépésre alkalmat-módot adni, hogy még tovább haladhasson.

Sajnos ez nem történt meg nálunk. Kormányunkat és törvényhozó testületünket más munkák foglalják el. Sőt valljuk meg őszintén, sokkal komolytalanabb, kevésbé fontosabb kérdések, melyek időt, fáradságot igényelnek, de magának a nemzetnek nem jelentenek olyan eredményt, mint az kívánatos volna.

Csak arra mutatunk rá, mennyit foglalkoztak illetékes körök parlamenti presztizs háborúval, mennyit foglalkoztak a gazdasági helyzettel össze nem fűző javaslatokkal, mennyi idő,

mennyi munka, mennyi fáradság ment el hiába. Sőt azt is megállapíthatjuk, hogy igen sokat foglalkoztak agrár kérdésekkel is anélkül, hogy bármit érdemében megoldottak volna.

Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra is, hogy a mezőgazdasági válság ugyyszólván állandó témája minden közéleti tényezőnek. Igaz, hogy országunk mintegy 60 százalékban agrár állam, így el kell ismernünk azt, hogy a kérdéssel foglalkozni kell. Ha azonban az agrár válság állandóan kísért, nem kellene-e arról gondolkodni, az egész magyar jövő érdekében nem kívánatos-e, hogy az agrár kérdést összekapcsoljuk az ipar kérdésével, ha már nem is térünk át egészen az iparra. Ha valaki nem tud boldogulni valamilyen pályán, kísérletet tesz arra, hogy tevékenységi körét kibővítsé, esetleg más pályára térjen át. Így kellene az országnak is tennie. Nem sikerül a nemzet előbbre vitele, boldogulása agrárpolitikával, másra kell áttérni.

Igen sok olyan ország van Európában, amelyek csaknem kizárólag az iparból élnek, ahol mindenki szépen megtalálja jövője biztosítékát az iparban. Ha tehát az ipar nemzet fenntartó fontosságát ott felismerték és elismerték, sőt gyakorlatilag is bemutatják, gondolni kellene arra, hogy Magyarországon is nagyobb súly helyeztessék az iparra. Nem kívánja azt senkinek, hogy valamely foglalkozási ággal érdemén felül foglalkozzanak, valamely társadalmi csoportot érdemén felül támogatásban részesítsenek. Nem kívánja azt sem senki, hogy az eddigi támogatást vonják meg az őstermelő társadalomtól. Nagyon részolgalnak, tudja mindenki, meg is érdemlik. Csúpan azt kívánjuk, hogy fokozatosan térjünk át elsősorban is olyan mezőgazdasági termelvényekre, amelyek ipari feldolgozása itthon könnyen eszközölhető; hogy az ipari munka tágabb teret nyerhessen. Ez nem kerül olyan nagy megterhelésbe, de annál nagyobb jelentőségű. Ezáltal kiépül a szoros kapcsolat a mezőgazdaság és az ipar között, mely kapcsolatot a kereskedelem is előnyösen ki tudná használni. De lassanként maga az agrár társadalom is részesévé válnék nemcsak a termelésnek, hanem a feldolgozásnak is. Megkedvelné azt a munkát, amelyet közvetlen összefüggés révén el tudna látni. Tudna magának időt is, munkát is szakítani erre. A régi, az eddigi gyakorlat ugyanis azt mutatja, hogy azt az őstermelést, amelyet eddig folytattunk, továbbra vinnünk nem lehet.

A közel multban Hermann Miksa volt kereskedelem és iparügyi miniszter azt a kijelentést tette, hogy az ország jövője csakis az iparral, az ipar kiépítésével biztosítható. Sajnos, hogy csak most nyilatkozik a kiváló professzor így, amikor nincsen már kezében olyan hatalom, amellyel azt végrehajthatná.

Pedig az iparos nemzetfenntartó elem és nagy, meleg támogatást és pártolást érdemel.

Baja városa államosíttatni akarja az összes városi óvodákat.

Iskola- és óvodaépítések — Kiírás alatt állanak a munkálatok. — A polgármester Kalocsán tárgyalt a szentistváni felekezeti elemi iskola államosításáról.

Pénteken délelőtt dr. Puskás Dezső helyettespolgármester és Rusztek Károly kir. tanfelügyelő a város több pontján telkeket és házakat tekintettek meg, amelyeket óvodaépítés céljaira tulajdonosok felajánlottak megvételre a városnak.

A városnak néhány új óvodát is kell építenie, — mondotta ma munkatársunknak dr. Puskás Dezső helyettes polgármester — így az Ősz és Rákóczi-utcákban, ha majd a város vásárolt telket. Ott azonban, ahol már meg van a városnak a telek, mint a Madách Imre-utcában, Kiscsávoiban, a Kinizsi Pál-utcában és a belvárosi iskolában, ott már építhetne is a város.

Az óvodákat meg is kezdjük építeni anélkül, hogy az erre vonatkozó miniszteri leirat leérkezett bevárná. Az óvodákat ugyanis bizonyos szabvány szerint kell építeni, amelytől újabban nem szabad eltérni. A városnak az a terve, hogy az óvodákat is államosíttatja. Már a multban is államosíttatni akarta s ez irányban tárgyalásokat is kezdeményezett a város a kultuszminisztériummal, de akkor azt a választ kapta, hogy az óvodák áll-

mosításáról csak az esetben lehet szó, ha az állami szabvány szerint épültek.

— A város vezetősége érzi nagy felelősségét a munkanélküliek foglalkoztatása szempontjából: ezért siettetni a munkálatok kiírását, mert mielőbb munkát akar adni a munkanélkülieknek.

— Az óvoda építési, átalakítási s javítási, valamint a belvárosi új elemi iskola építési munkái kiírás alatt állnak. Ott, ahol az épület átalakításra s kibővítésre vár, ott mielőbb megkezdik az építkezést, valamint az új óvodaépítésekénél is, mert azok építése csak az állami szabványok szerint történhet, már csak a tervezett államosítás miatt is.

— Bajaszentistvánon a város egy új iskolát és óvodát akar felépíteni az esetben, ha azokat is sikerül államosítani. Szentistvánon most felekezeti elemi iskola működik. A város költségvetése szempontjából nem előnyös az, ha a városnak felekezeti jellegű iskolát kell fenntartania. Ez ügyben ment tárgyalni Kalocsára az érseki hatósággal dr. Vojnics Ferenc polgármester dr. Gonczlik Kálmán belvárosi apátplébános és Rusztek Károly kir. tanfelügyelő kíséretében.

42 évvel ezelőtt ment ki Amerikába és most hazahozott az ó-haza szeretete egy öreg 78 éves kivándorolt magyart.

Visszajött Magyarországra, hogy megkoszorúzza 1854-ben elhunyt anyja sírját.

Egy idő óta kis alacsony, tömzsi kövér ember tűnik fel a bajai utcákon, amint öreges, fáradt léptekkel rója a bajai utcákat. Az idős ember nem bajai és nem magyar állampolgár, noha valamikor az volt. Beck Sándornak hívják. Amerikai polgár. Brooklynban lakik. Beck Sándor ma 78 éves. Tolnán született 1852-ben Budapesten volt hentes üzlete, sőt három fióküzlete is volt és Beck Sándor mégis kiment Amerikába. 1888-ban hagyta el az országot és Észak-Amerika Brooklyn nevű városában telepedett le, ahol ugyancsak hentes üzletet nyitott s több évtizedes munkával hatalmas vagyont szerzett.

Amerikában nősült meg. Egy ugyancsak oda kiszármazott magyar leányt vett el feleségül. Három fia született, kik közül a legidősebb még tud valamit magyarul, amit később elhunyt anyjától s főleg apjától: Beck Sándortól elsajátított. A másik két fiu egyáltalán nem tud magyarul. Ők már teljesen átalakultak. Amerikaiak, yenkik lettek. Beck Sándor azonban ma is jól beszél magyarul. Nem felejtett el semmit. Mindent precízen ki tud fejezni magyarul, pedig ott künt ritkán

volt alkalma magyarokkal találkozni s magyarokkal érintkezni s magyarul beszélni.

Beck Sándor 42 évvel ezelőtt távozott el Magyarországból s ez idő alatt csak kétszer jött vissza volt hazájába. Először 1921-ben, amikor Baja városa szerb megszállás alatt volt. Nem érezte jól magát Beck Sándor akkor Baján, amiként mi sem éreztük akkor valami jól magunkat. És most van itt másodsor. De most pompásan érzi magát.

Az is érdekes, hogy mi hozta haza az idős, 78 éves embert, aki Amerikában is régen nyugdíjba ment, illetve abba hagyta mesterségét és most tőkéje kamataiból él. Beck Sándornak az édes anyja 1854-ben halt meg, vagyis az ő születése után két év múlva. Beck Sándor nem is emlékezett az édes anyjára és most mégis hazahozta az anyja emléke. Szükségét érezte az élete alkonyán járó öreg ur, hogy felkeresse Tolnán az anyja sírját, amelyre sok virágot helyezett s egyúttal nagy vágyakozást érzett, hogy még egyszer meglátogassa régi hazáját, Magyarországot, amelyre mindenkor könynyezve emlékezik vissza. Ezt a mostani utját felhasználta arra is, hogy a

Az ajándék fényképezőgépek megérkeztek,

szétosztásuk az ismert módon megkezdődött. **Bárki kaphat belőle a**

Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szülőben és gyümölcsösben fellépő
lisztharomtat betegség ellen
kedvezményes áru Sulfarol-t,
használjunk, melyet fél százalékos arányban
a bordói léhez keverünk. Főraktárban
beszereshető:

Városi Drogeriában Baja,
Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

rokonait felkeresse és pedig Löwenstein
Gábor bazározt, a Zádor-bazár tulajdonosát,
Lőrincz Sándor női és férfi konfekcióárust,
a Taussig-családot és Kovács Márton szőlősgazdát.
Beck Sándor bajai tartózkodása alatt Kovács
Márton Mészáros Lázár-utcai házában lakik.
Egyébként még ezen a héten, egy-két nap
mulva indul vissza Amerikában, Brooklynba a
fiához...

Bajai kis polgáristalány levele Lord Rothermere-hez.

Trianoni megcsönkítottságunkban,
reménytelen jövőtlenségünkben, amikor
mindenki elhagyott bennünket, —
akadt egy ember: Lord Rothermere,
aki vesztett ügyünkben mellénk állt,
igazságunkat kereste, védte a világ
aeropogja előtt, a világ minden
forumán elvitt és a 45 millió példány-
számos közvélemény kialakításában s
aki csüggedt lemondásos beletörődés-
stünkbe hitet, reménységet öntött, úgy
hogy a revízió ma már kiszélesített
frontja az ő mellénkszegődésével lo-
bogott fel először szilajul. Hogy a
magyar nép lelkében, szeretetében mily
mélyen gyökerezik az angol újságíró,
mutatja az, hogy 1927 óta, mióta
első cikkét megírta a magyar revízió
érdekében — legalább öt-hat millió
írás, levelet, memorandumot, aláírást
kapott Magyarországról.

Kis iskolás leányok is felkeresik
leveleikkel s meghatóan naiv áradással
kérik a nemes Lord jó indulatát a
magyar igazság kivívásához.

Ilyen levél az alábbi is, amelyet
Schön Erzsébet, a bajai izr. polgári
leányiskola növendéke írt az iskolában
tanárai előtt a Lordhoz s amit az in-
tézett valóban el is küldött. A levél a
következő:

Kedves Lord Rothermere Bácsi!

Én még kis iskolásleány vagyok,
de nagyon is szívesen viselem a ma-
gyar nemzet szomorú kinlódását és
keserűségét, amit a magyar Haza meg-
csönkítése és pusztulása okozott.
Gyakran hallottam már azt a sok pa-
naszkodást és sópánkodást, amit a ha-
zaszerető, jó magyarok busan hangoz-
tatnak. Ugy látszik, a kedves Lord
Bácsi is hallotta már ezt, mert más-
képp, hogy is tudna két áldásos keze
annyi, de annyi jót tenni a magyar haza
érdekében.

A velünk történt súlyos igazságtalanság,
szép hazánk megcsönkítése, az erdélyi
bércet, a gyönyörű Kárpátok, az Adria
gyöngye és délen a buzakalászos szép
róna elrablása nem maradhat így soká
egy-e?

Az egész magyar nemzet végtelen
szeretete árad a kedves Lord Bácsi
felé, mert ezt az igazságot oly messze
földön is észrevette és most, mikor az
egész világ ellenségünké vált, olyan
határtalan önzetlenséggel küzd mellet-

tünk. Tudom, hogy ha összetartással,
szorgalmas kintartó munkával, Lord Bá-
csival egyetemben egyetlen óhajunk
teljesül és Magyarország újra régi
pompájában, fényében, dicsőségében
és nagyságában ékeskedik Európa kö-
zepén — mint a költő írja — „bok-
rútként Isten kalapján” (s hisszük,
hogy nemsokára be is fog teljesülni),
akkor fáradtságunk nem veszett kárba.

En is, mint minden magyar ember,
arra kérem a teremőt, hogy adjon a
kedves Lord Bácsinak sok-sok boldog
esztendő és fizesse meg egyszer azt
a sok jót, amit igazunk felkarolásával

velünk cselekszik. Azt hiszem az Isten
e kérésünket meg fogja hallgatni és
megteszi értünk, magyarokért és a ke-
dves Lord Bácsiért mindazt, amit, egy
szívvel-lélekkel kívánunk: édes hazánk,
feltámadását, mert:

Csonka-Magyarország nem ország,
Egész Magyarország mennyország.

Kérem a kedves Lord Bácsi további
pártfogását a magyarok iránt.

Kezeit csókolja

Schön Erzsébet

p. isk. I. o. tan.

A kocsí rudjába futott biciklin egy bajai kereskedő Monostor és Baracska között.

Fejbevagott egy bajai asszonyt a kutyám a vásárosok
állatainak itatásánál.

Vasárnap délelőtt a Baján megtar-
tott országos állat és kirakó vásár két
izben is munkát adott a mentőknek.
Az egyik vidéken történt Bátmonostor
és Nagybaracska között, Vukovics Ist-
ván 41 éves bajai kereskedő kerékpá-
ron jött befelé Bajára Nagybaracska-
ról, amikor is délelőtt negyed 11 óra-
kor neki ment egy szekérnek, amely
az országútra kanyarodott be. A szekér
a bajai vásárra tartott. A szekér
előtött Vukovicsot, aki a jobb karján
és könyökén szenvedett sebesülést, de
a kocsí rudja úgy megütötte egyb-
ként is, hogy súlyos belső sérüléseket
szenvedett. Behozták a vodicai vasúti
állomásra, ahol a mentőkocsival oda
kiérkezett dr. Fodor László kórházi al-
orvos. mentőorvos részesítette első se-

gélyben. Utána a mentők beszállították
a bajai kórházba.

A másik szerencsétlenség nem sokkal
ezen eset után történt délelőtt 11 óra
tájban Baján a vasúti állomás közelé-
ben. A Bezerédi-utca 10. szám alatt
vizezés közben a kutyám fejbe vágta
Tuller Mihályné 34 éves asszonyt aki
a házban lakik. A bajai vásárra érke-
zett vidéki vásárosok vizet mertek a
jóságai itatásához a ház udvarán
lévő kutból. A kutyám erős lendülettel
h mbálódzott s így történt, hogy a vi-
gyázatlan Tullernét a kutyám úgy fej-
bevagta, hogy eszméletlenül terült el.
Kihívták a mentőket, akik a bevett
jejú fiatal asszonyt eszméletlen álla-
potban szállították a kórházba.

Szombaton éjjelkor a kazal tetején véletlenül elsült a szeremlei mezőőr fegyvere és átlötte mezőőr-társának a tüdejét.

Szombaton éjjel éjjeltáj sulyos sze-
rencsétlenség történt Szeremle község
közvetlen határában. Egy mezőőrnek a
kezeben vigyázatlanságból eldőrdült a
fegyvere és a társát életveszélyesen
megsebesítette.

Ézsi János 42 éves Szeremle községi
mezőőr egy társával járta körül a
cséplőgép köré a szérűre összehordott
gabonát, hogy meg ne lopják, sem pe-
dig fel ne gyujtsák. A szérű őrizete
ugyanis a két mezőőr gondjaira volt
bízva. Hogy az egész terepet átlássák,
azért fel akartak mászni egyik kazal
tetejére. Eközben a másik mezőőr ke-
zében elsült a fegyver, amelyet lekaszt-
ott a válláról és úgy vitt. Ugy látszik
a felhuzott fegyver ravasza beleakadt
a szalmába, elrántotta s így történt,
hogy a fegyver eldőrdült. A golyó
Ézsi Jánost találta el, aki ott állt me-

zőőrtársa mellett. A golyó Ézsi János-
nak a tüdejét furta keresztül. Ézsi ös-
szeesett a helyszínen. Ugy a lövés za-
jára, mint a szerencsétlenséget előidé-
ző mezőőr kiáltásaira és segítség-
sára összefutottak a szomszédos ta-
nyák lakói, akik a községből kivitték
a szerencsétlenség színhelyére dr. Sze-
pessy Lőrinc községi orvost, aki első
segélyben részesítette Ézsi Jánost. Be-
kötözte sebeit, majd utasította Ézsi hoz-
zártartozóit, hogy vigyék azonnal a ba-
jai kórházba. Ézsi kocsira tették s
az be is hozta Bajára. Közben a sze-
rencsétlenségről telefonon értesítették
a bajai mentőállomást és ki is hívták
a balesethez. A mentők el is indultak
Szeremle, de a sulyosan sebesült
Ézsi Jánost Bajára szállító kocsival a
zsilip közelében találkoztak. Mire a
mentők megfordultak és visszatértek.

Izgalom a posztókartelben a Bajai Posztógyár üzembehelyezése miatt.

Egy brünni cég 800 000 pengőért megveszi a vállalatot,
ha az állam közszállításokkal támogatja.

Az Újnémedék vasárnapi számának
közgazdasági rovatában írja az alábbi
bennünket, bajaiakat közvetlenül ér-
deklő cikket:

Magyarország külkereskedelmi mér-
legének megjavulásához nagy mérték-
ben hozzájárult a textilárak behozata-
lának csökkentése. A textilgyármányok
között erősen visszaesett a posztóárak
behozatala is. A múlt esztendőben 19 360
métermázs posztót importált Magyar-
ország 36.5 millió pengő értékben,
míg 1938-ban ez az import 26.353 q
volt, csaknem 48 millió pengő ér-
tékben.

A visszaesés tehát ebben az évek-
ben kerek harminc százalék volt és
ezt az arányt az idén is megtartotta a
posztóbehozatal csökkentése, mert az
1930. év első negyedében szintén har-
minc százalékkal kevesebb posztó ke-
rült külföldről Magyarországra, mint a
múlt év első negyedében.

A külföldről behozott posztóárak-
nak körülbelül 60 százaléka Cseh-
országból származott, a cseh posztóipart
tehát nagyon érzékenyen érinti, hogy
Magyarország évről-évre kevesebbet
vásárol nála. Miután azonban cseh ipar

nem akarja elveszíteni a magyar fo-
gyasztópiacot, a cseh gyárak igyekez-
nek Magyarországon gyárakat szer-
vezni vagy felállítani, hogy ezek útján
versenyezzenek a magyar iparral. Ez
volt az indítókka annak is, hogy a
Stiasny testvérek brünni posztógyár,
amely azelőtt igen erős szállítója volt
a magyar piacnak, tárgyalásba bocsát-

kozott a Bajai Posztógyár megvásárlására.

A Bajai Posztógyár, amelynek 385 000
pengő az alaptőkéje, az 1928 üzletét
75 800 pengő veszteséggel zárta, miért
is a vállalat főrésztvényese a múlt esz-
tendőben beszüntette a gyár üzemét.
Baja városára, mely a trianoni béke-
diktátum következtében határváros lett,
igen nagy csapást jelentett a posztó-
gyár üzemének beszüntetése, mert ez-
által többszáz család lett kenyérmű-
lívé. Nagy örömet keltett tehát az a
hir, hogy a gyárra vevő akadt, aki is-
mét meg akarja indítani az üzemet. A
város a kereskedelmi minisztériumhoz
fordult a gyárvétel elősegítéséért, mi-
után a brünni cég a gyár megvételét
és üzembe állítását ahhoz a feltétel-
hez fűzte, hogy az állam a közszállítá-
soknál a gyár ajánlatát is kellő mér-
tékben figyelembe veszi.

Ennek biztosítása esetén hajlandó a
gyárat nyolcezer pengőért megvásá-
rolni és üzembe helyezni. A posztókar-
tel, amely annyira titokban működik,
hogy fennállását a gyárak állandóan
tagadják, erre a hírre ellenakcióba kez-
dett és azt igyekezett elérni, hogy az
illetékes hatóságok a kívánság teljesi-
tését tagadják meg. A kartel azt han-
goztatja, hogy egyetlen gyárnak sem le-
het előnyököt biztosítani csak azért,
mert valamely határszéli város érde-
kében áll az üzem fenntartása, miután
most a sulyos viszonyok között min-
den vállalatnak nagy szüksége van az
állami szállításokra. A legutóbbi gyapju
akció alkalmával, amely a múlt héten
volt, a brünni cég főnökei Budapesten
jártak és abból a körülményből, hogy
jelentékeny gyapjumennyiséget vásá-
roltak is, arra következtettek, hogy
megkapták az ígéretet kívánságuk tel-
jesítésére és így a gyár megvétele leg-
közelebb már megtörténik.

Emlékszobrot kapnak a kommün áldozatai.

A Nemzeti Vértanúk országos bi-
zottsága diszes emlékszobrot állít fel
a vértanúk emlékének s azt országos
ünnepség keretében október 6-án fog-
ják felszentelni. Ezen kegyeletes tény-
kedéssel kapcsolatosan a Bizottság
összeállította a vértanúk névsorát is
s azt az emlékszobron is megörökítik.
A vértanúk névsora szomorú adatokat
mutat. Összesen 470 áldozatot kívánt
a vörösök örülete. Négyszázhetvenen
voltak azok, akik legtöbbször szörnyű
kínzások, kegyetlenkedések mellett éle-
tüket áldozták a nemzeti érzésüknek.
És e vértanúk az ország különböző
városaiban, községeiben szenvedték el
hősies halálukat. A legtöbb vértanuja
a dunapataji ellenforradalomnak volt.
Itt 48 ártatlan embert öltek meg a vö-
rös pribékek. Azután Szolnok követke-
zik 32, Budapest, Kecel és Kalocsa
24—24 vértanujával, Kiskőrösön, Uszód-
on, Öregcsertőn 3—3, Homokmégyen
4, Érsekcsanakon, Foktón, Szatmáron
2—2, Bogyszlón, Drágszállás 1—1
vértanú a vörös uralom áldozata. Az
egyház tagjai közül kilenc, a csend-
őrök közül huszonkilencen haltak vér-
tanu halált.

— Pénztárcát találtak. Találtak
1 drb pénztárcát pénz és egyéb tartal-
ommal. A rendőrség felhívja a jogos
tulajdonosát, hogy a rendőrkapitány-
ságnál a hivatalos órák alatt jelent-
kezzék érte.

Bajai Cementárugyár R.-T.

B A J A.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér.)

Iroda: dr. Bajai Ernő, Haynald-utca 13 — Telefon 225.

Ajánlja kitért minőségű gyármányait:

MOZAIKLAPOKAT, CEMENTLAPOKAT, CEMENTCSEREPET,
KUTGYÜRÜKET, CEMENTCSÖVEKET minden méretben, BE-
TONKERÍTÉSEKET és mindenféle CEMENTÁRUT. — MŰKÖ-
MUNKÁK PORTLAND-CEMENT, MŰKÖZUZALÉK, CEMENTFESTÉK.

Tragikus körülmények között halt meg a bogyszlói plébános.

Szivszélhűdés ölte meg olvasás közben dr. Hübner Gyulát.

Bogyszlói községnek súlyos gyásza van. Dr. Hübner Gyula ottai plébános a múlt hét szerda éjjelén váratlan elhunyt.

A plébános a szerdán este 10 óra tájban nyugodtan ült a karosszékben a plébánián és cigarettázva egy könyvet olvasott. Egyszerre csak kiesett a könyv a kezéből és dr. Hübner hirtelen fordult le a székről. Az elősiető orvos már csak a halált konstatálhatta: a bogyszlói plébánost szivszélhűdés ölte meg.

Dr. Hübner Gyula, akit 65 éves korában ért utól a halál, érdekes és változatos pályát futott meg. Tanulmányainak elvégzése után a Festetich grófi családnál volt nevelő, majd József főhercegnél működött, mint lelkész. 1908-tól 1912-ig Szabadkán volt káplán a szent Teréz plébánián egyúttal hitoktató volt a szabadkai tanítóképzőintézetben. Ebben az időben sokat beszéltek és írtak szabadkai lapok róla. Később 16 éven át zombori tanítóképző igazgatója volt és egyetemi magántanár lett, majd aztán Nemesnádudvaron és Csillaghegyen plébánoskodott, 4 évvel ezelőtt pedig saját kivánságára Bogyszlóra helyezték.

Dr. Hübner Gyula előrehaladott érlelmeszedésben szenvedett és ez idézte elő hirtelen halálát. Az elhunyt bogyszlói plébánost szombaton helyezték örök nyugalomra nagy részvétel mellett.

HIREK.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Jánossy Dénes dr. vallás-és közoktatásügyi miniszteri titkár, miniszteri titkári címében hagyásával az Országos Magyar Gyűjteménygyűjtemény tudományos tisztviselőkarának létszámába országos levéltárnokká a VII. tiszteleti osztályba kinevezte. Dr. Jánossy Dénes bajai földink, itt érettségizett 20 évvel ezelőtt a bajai főgimnáziumban s a múlt évben ő is itt járt Baján a 20 éves érettségi találkozóon. Azóta a kultuszminiszter megbízásából már Amerikában is volt tanulmányuton.

Eljegyzés. Dömötör János (Baja) eljegyezte Lavitz Ilust (Bátaszék). (Minden külön értesítés helyett).

Vegyes bizottsági értekezlet a kettős birtokokosok határátlépése ügyében. A múlt hét közepén Hercegszántón értekezletet tartottak a jugoszláv határátlépések ügyében. A vegyes bizottság tagjai voltak a zombori szolgabíró, valamint az érdekeltektől határmenti községek képviselői, magyar részről dr. Zsigmond Gyula baja járási főszolgabíró, Vukov Béla tb vármegyei főjegyző és Lukin Sándor polgári fiúiskolai tanár, hites törvényszéki tolmács jelentek meg. A két érdekeltség hozzájárult a sérelmek orvoslásához. A panaszosok sérelmeit hamarosan orvosolni fogják s így a kettős birtokokosok zavartalanul átjuthatnak a határon földjeik megmunkálása végett.

A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelihurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával megszüntethetők és az agy, szem, tüdő, vagy szív felé irányuló vértúladások ellensúlyozhatók. Gyomor és bél-speciálisták igazolják, hogy a **Ferenc József** víz hatása mindig kitérően beválhat. A **Ferenc József** víz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Járványok a megyében. Dr. Donhoffer Szilárd vármegyei tiszti főorvos kimutatása szerint Bács Bodrog vármegye területén június 16-tól június 30-ig a következő járványos betegségek fordultak elő: hasihagyomány Jánosalmán 1, Borotán 5; vörheny Dávodon 3, Bácsbokodon 1 és Bácsborsódon 1. Tüdővészben megbetegedett 14, meghalt 5.

Akción a cukorrépa forgalmi adójának eltörléséért. A szegedi lapokban olvassuk a következő hírt: Bácsbodrog vármegye közgyűlése nemrégiben elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz a cukorrépa forgalmi adójának eltörléséért. Az erre vonatkozó köriratot elküldötte Szegedre is, hogy csatlakozzék Szeged városa ahhoz az akcióhoz, mely a cukorrépa forgalmi adójának eltörlését célozza. Nyolc évvel ezelőtt ezt az adót a cukorrépa kiserletképpen hozta be Hegedűs akkori pénzügyminiszter, de az adózás továbbra is fennmaradt. A repaadó a gazdákat terheli, míg a forgalmi adót általában a fogyasztó fizeti. A szeptemberi közgyűlés foglalkozik Bács Bodrog megye köriratával.

Magyarország évi tűzkára meghaladja a 20 millió pengőt. Magyarországon az idei év első felében közel 10 millió pengős kárt okozott a tűz. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy az ország évi tűzkára meghaladja a 20 millió pengőt. A tűzek legnagyobb részének az az oka, hogy az emberek tájékozatlanok a tűzzel szemben. Több ismert nevű és kiváló tűzoltó szakértő éppen ezért olyan plakáttervet dolgozott ki, amely kioktatja a közönséget arról, hogyan viselkedjék kezdőtűzzel szemben és mit tegyen, hogy tűz ne keletkezzen. A plakát rövidesen megjelenik és bizonyára nagy mértékben hozzájárul a tűzkárok csökkentéséhez.

Egy pengő a beirattási díj az elemi iskolákban. A vallás-és közoktatásügyi miniszter a hivatalos lap vasárnapi számában rendelkezést tett közzé, amelynek értelmében egy pengő beirattási díjat kell fizetni az állami, községi, felekezeti és érdekeltségi, továbbá a nyilvánossági joggal felruházott társulati és magán elemi mindennapi népiskolába felvett minden nyilvános és magántanuló után. A beirattási díj alól való felmentést igazolt szegénység esetén az iskola igazgatójánál kell kérelmezni. A községi, érdekeltségi iskolák fenntartója a beirattási díjakat megválthatja. A beirattási díjából befolyó összeget felerészben kölcsönkönyvtárak, felerészben tanítói internátusok létesítésére fordítják.

Átvonuló cserkészzenekar hangversenye a sötét város háza előtt. Szombaton este fél 9 órakor érkezett Bajára Balatonról a bátaszéki vonattal a budapesti 38. honvéd cserkész csapat 30 tagú fuvós zenekara. A fogadtatásánál megjelent a vasuti állomáson a Baján két hét óta a Deák Fe-

renc zsilipnél táborozó 38-as honvéd cserkészcsapat, valamint a bajai cserkészcsapatok tagjai. A zenekar lampionos menetben ment végig a városban. A város háza előtt megállott a zenekar és szerenádott a sötétségbe burkolódzott város háza előtt. A cserkész zenekar zeneszóval vonult végig a városban s formálisan olyan lázas izgalmomba hozta a már nyugovóra tért bajaiakat, mint békében a katonazenekar. A közönség nagy tömege kísérte ki a cserkészeket a táborukhoz.

Személyi hír. Bisztrai-Balku Gyula főispán szombaton este több napos itt tartózkodásra Bajára érkezett.

Szabadságon. Dr. Burtik Andor városi tiszti főorvos a napokban kezdte meg négy hétre terjedő szabadságát.

Örizzetbe vették a székesfehérvári polgármestert és műszaki főtanácsost. Dr. Vojnics Ferenc polgármester szombaton Székesfehérvárra értintkezésbe lépett az ottani kir. ügyészség vezetőjével is s ennek eredményeképpen dr. Zavaros Aladár polgármestert és Varga Elemér műszaki főtanácsost fővárosi detektívek állították elő a vizsgálóbíró elé. Mindkettőjük lakásán házkutatást tartottak és rengeteg írást, feljegyzést foglaltak le. Kihallgatásuk után mindkettőjüket őrizetbe vették. Az éjszakát a törvényszéki épületben töltötték. Dr. Vojnics Ferenc polgármester egyúttal veszi fel a jegyzőkönyveket a város főtisztviselőivel arról, hogy mit tudnak az esetről. A számszaki részt pedig Puhala Tibor főszámvéve ellenőrzi. Miként szombaton már jelentették, a bajai közigazgatási bizottság iegyelmi bizottsága fogja letárgyalni a székesfehérvári vezetőtisztviselők megtévelyedését. Ezt jelentette a székesfehérvári közigazgatási bizottság 19-iki ülésén gróf Széchenyi Viktor főispán is.

SPORT.

Futball. Milánó, július 20. A Közép-európai Kupáért másodszor mérkőzött Ujpest az olasz bajnokcsapattal, az Ambrosianával Milánóban. A Kupa szabályai szerint a döntőbe került csapatoknak egy-egy meccset kell egymással játszaniok saját pályájukon. Július 15-én, kedden az Ambrosiana Ujpestet 4:2-re verte saját upesti pályáján, most pedig tegnap délután Ujpest verte meg Milánóban az Ambrosianát saját pályáján 4:2 arányban. Így tehát semleges pályán fog még a két csapat mérkőzni.

Víziló. Münchenben a magyar válogatottak a német válogatottakat 5:3 arányban megverték.

Uzás. 100 m. gyorsuzás. A Münchenben megrendezett versenyen dr. Bárány István 59 mp 8" alatt uszta meg a távot. 2-ik lett Heinrich, aki 3 tethossz fölral indult, de a 30-ik másodpercben Bárány már behozta.

4x100 m. uszostaféta. 1. Magyarország, 2. Némeország.

Rádió

Hétfő, július 21.

3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
4:00: Ujházy György felolvasása: „Bontz Bálint története.”
4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.
5:00: Tót-magyar nyelvoktatás.
5:30: Gramofonhangverseny.
6:30: Petri Mór felolvasása.
7:00: Vargha Imre magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével.
8:00: Siklós Ferenc felolvasása: „Mit hozott és mit hozhat a hangos film?”
Utána időjelzés, időjárásjelentés, Majd Pataki-jazz.
TELEFONHIRMONDO: A másor egész nap azonos a rádióval.

Butorkocsi

átköltözködése, Budapestre kapható jutányos áron
Bors és Társa
szállító cégénél.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik férjem temetésén résztvettek és soralkal engem felkerestek, fogadják ezuton hálás köszönetemet.

Özv. Bátmegey Gézáné.

Zsákot,

ponyvát olcsó szolid árban kölcsön ad

Schön Márk

Baja, Zichy Bódog-tér 2.
(Kakas bolt)

Tóth Kálmán szoborral szemben.

Baján, a Belvárosban, Pázmány-u. az Ertl-féle kert mellett ujonnan épült adómentes 3 szobás

családi ház

hall és összes mellékhelyiségekkel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést Mikoleczky Ferenc, Petőfi Sándor u. 43.

Ha épít, építsen

fával égetett téglával, mert a

salétrommentes.

Hódfarkú és hornyolt cserép
Küttégla
Hatsarkos járdatégák
Mindenféle chamotte téglá.

Cementáruk

Egyszerű cementlapok
Diszes cementlapok
Mozaiklapok
Járdalapok
Küttgyűrűk
Cementcsövek
Cementvályúk
Lábazati kövek
Keresztek
Sírmédek
Sírbedések
Sírkeretek
Esővizmedencék.

Építési anyagok

la Portland cement
Fehér cement
la Darabos mész
Kavics-homok
Cement festékek
Granitto
Csiszoló anyagok
Biber-Tricosa
Stuccatur nád
Elszigetelő lemez
Kátránypapír

házhöz szállítva, a legjutányosabb árban ajánl

Grünhút és Társa

Városi Iroda: Türr István-utca 5. sz.
Telefon 160-111-234.

U-RÁ-N-I-A

1930. július hó 23-án, szerdán d. u. 6 s este fél 9 órakor.

A FOX filmgyár legnagyobb szabású filmje az

ÖRVÉNY

Fillmregény 10 f. Fősz.: Charles Farrel és Mary Duncan.

Kisérő filmje:

Egy csirkefogó naplója.

Kalandor film 8 felv. Fősz.: June Collyer és Rouf Walsch.

Ezen műsört a cenzura csak 16 éven felülieknek engedélyezte.

Pénteken: Kivételes és különleges filmelőadás.

Csak férfiak részére.

Kedvező idő esetén az esti előadások a kertben.

ETERNIT anyag eladási és tetőfedési vállalat.

ETERNIT
PALA CSÖVEK
Kéménytoldók
Zománclapok.

FIGYELEMBE AJÁNLJUK: hogy a régi cseréptetőzetek széleit és gerincét az általunk alkalmazott módszer szerint valódi Eternit palával szegélyezzük. Ez olcsó, szép és feltétlen viharálló. Nem kell mészhabarccsal ragasztani. Javítási költség többé nincs!

ETERNIT
hullámlemez fedések, vízmentesítő falburkolások.

TUDOMÁSUL ADJUK: hogy bedző, rossz hízítetőknek felelősség melletti javítását és átfedését olcsón vállaltjuk.

Érdeklődőknek díjmentesen és készséggel állunk rendelkezésre.

ETERNIT UDVAR

BAJA,
BUDAPESTI-ÚT
TELEFON 290

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jóbarátaimat, hogy fiam Goldberger Sándor, július 1-én, Prohászka-u. 3. szám alatt

étkezőt, kávézót és falatozót nyitott.

Kérem mindazon jóbarátaimat és ismerőseimet, fiamat, illetve bennünket ezen vállalkozásunkban támogatni szíveskedjenek.

Reggeli kávé, 10 órai uzsonna, mindenféle hűsítő italok jutányos áron kaphatók. Ebéd és vacsorakiosztások árkedvezményben részesülnek és kívánatra házhoz szállítjuk.

Szíves támogatásukat kérem
GOLDBERGER MIKSA

Költözködések és fuvarozást

helyben és vidékre előnyösen vállal
Komlóssy János
Kölcsey Ferenc-utca 12.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Türr István-utca 5. Telefon 234.

Saját gyártmányu
lószőrpaszirsziták, paszirték nők
olcsón kapható

UTRYNÁL.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel. 280.

Bérbe adom vagy eladom

augusztus 1-ére Erzsébet királyné-utca 42. szám alatti

lakóházamat

mely áll 6 szobából, vízvezetékes fürdőszobából, összes mellékhelyiségekből, dísz- és konyhakertből, garage-ből és kocsiszínből.

Érdeklődni lehet:
Weidinger Dezsőnél
Szent Antal-utca 17.

Jul. 21-től jul. 28-ig.
reggel fél 8 óraig

Lovassy Ödön és Dr. Geiringer János

gyógyászat, éjjeli szolgálatot, az ügyeletes gyógyszerészár vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón kapható

Utry Pál Fiai

Telefon 280. Alapítás 1895

Kényelmes ülési személy-

Autó

helyi és vidéki turákra olcsón bérelhető
Balog Andornát, Baja, Árpád-utca 6
Telefon 342. sz.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletlek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabil-motor-tulajdonosok figyelmébe!

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puchmüvek R. T. Hupmobile, Steyrmüvek, Norton, Ford, Indián, Ariel-Morgan-Velocette, Magyarország vezérképviselői is a felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen küld a „Wing Oil” Bja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja

Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz. Raktár.

Corvin-nyomda Baja.

Mátyás király-tér 10 szám. — Telefon 164

Árjegyzékek, körlevelek, meghívók, könyvek, levélpapírok és mindenféle kereskedelmi nyomtatványok legmodernebbü, izlées és művészi kivitelben

csak

a CORVIN
műnyomógépén készülnek

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső
Könnyű, törhetetlen, fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Le rakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső Gara.
Liebhauser Lőrinc Vaskut.
Erdős István Érsekcsanád.
Kalmár Samuel Nemesnáduvar.
Wittner Márton Bácsbokod.
Kovács János Bátmonostor.